

สังคมไทยหลัง NEW NORMAL: การเรียนรู้ การวิจัย และการสร้างสรรค์

รายงานรวมบทความวิจัยและบทความวิชาการ
สืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ(Proceedings)
กลุ่ม ลังดอมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ สิ่งแวดล้อมและสุขภาวะองค์รวม

การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 12

4 เมษายน 2564

สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สังคมไทยหลัง NEW NORMAL:
การเรียนรู้ การวิจัย และการสร้างสรรค์

สารจากอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ท่านรองศาสตราจารย์ ดร. พระสุธีรัตนบันพิท ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสนา ท่านผู้บริหารฝ่ายบริพัตินำโดยท่านคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ท่านผู้บริหารคณาจารย์ฝ่ายคุห斯ัณนำโดยท่านรองศาสตราจารย์ดร.สุรพูล สุยพรม เป็นต้น ประธานท่านผู้ทรงคุณวุฒิ ครูบาอาจารย์จากสถาบันต่าง ๆ ที่มาร่วมประชุมสัมมนาวิชาการ พล.สุยพรม เป็นต้น ประธานท่านผู้ทรงคุณวุฒิ ครูบาอาจารย์จากสถาบันต่าง ๆ ที่มาร่วมประชุมสัมมนาวิชาการ และผลงานวิจัยเด่นครั้งที่ 12 เรื่อง สังคมไทยหลัง New Normal การเรียนรู้การวิจัยและการสร้างสรรค์ ในเบื้องต้นขอแสดงความชื่นชมยินดีกับท่านที่ได้รับรางวัลผลงานวิจัยในระดับต่าง ๆ และ ได้มาร่วมแสดงข้อคิด ความเห็น ต้นข้อแสดงความชื่นชมยินดีกับท่านที่ได้รับรางวัลผลงานวิจัยในระดับต่าง ๆ และ ได้มาร่วมแสดงข้อคิด ความเห็น ก็เกี่ยวกับงานสัมมนาวิชาการและผลงานวิจัยเด่นครั้งนี้ และขอแสดงความชื่นชมยินดีเป็นอย่างยิ่งกับทางสถาบันวิจัย พุทธศาสนาที่ได้จัดการสัมมนาวิชาการและผลงานวิจัยเด่นมากเป็นครั้งที่ 12 เป็นการสร้างเวที สร้างโอกาสให้กับ ผู้บริหารคณาจารย์ ทั้งในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยและจากสถาบันการศึกษาต่างๆ ได้มีโอกาส มาเสนอผลการวิจัย

มจร ของเราวิสัยทัศน์ตอนนี้ไปคงจะต้องปรับเปลี่ยนให้ชัดเจนมากขึ้น เราตั้งเอาไว้ว่าเป็นมหาวิทยาลัย พระพุทธศาสนาระดับโลก ก็มีคำถามมากกว่า กระบวนการขั้นตอนในการไปสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนา ระดับโลกและสิ่งที่มหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนาจะทำในคืออะไร เพื่อให้มีความชัดเจนเรื่องของระดับโลก ก็อาจจะเป็นคำที่ล้าสมัยไปแล้ว เพราะว่าเราไม่มีความสะดวกในการที่จะไปมาหาสู่ระดับโลกอีกต่อไปแล้ว ก็ใช้เครื่องข่ายอินเทอร์เน็ต การสื่อสารทางออนไลน์เป็นหลัก เพราะฉะนั้นวันนี้เปปุดให้นโยบายกับฝ่ายแผนที่จะทำแผนว่า อาจจะใช้คำว่าเป็นมหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนาที่สร้างพุทธนวัตกรรมเพื่อพัฒนาจิตใจและสังคมจะได้มีความชัดเจน ยิ่งขึ้น แล้วก็ผลงานวิจัยที่พวงเราได้มาร่วมกันแสดงในวันนี้ก็เป็นหลักฐาน เป็นฐานอย่างชัดเจนว่าเรามีงานที่ถึงขั้น เรียกว่าเป็นพุทธนวัตกรรมที่จะเกิดทำให้เกิดการเรียนรู้ ความเปลี่ยนแปลงมีคุณค่าจากการและคุณค่าทางด้านนำไปใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาจิตใจและสังคมเป็นจำนวนมาก เพราะฉะนั้นอันดับแรกให้เรามีผลงานทางวิชาการอย่างต่อเนื่องในฐานะเป็นครูบาอาจารย์ งานที่เราทำอย่างต่อเนื่องมีเอกสารหลักฐานอกมาชัดเจนจะเป็นตัวสร้างแรงจูงใจ ให้กับเราเองที่จะสร้างผลงานอย่างต่อเนื่องเป็นปีติ มันเป็นอาหาร สร้างขึ้นมาแล้วถ้าเราเกณฑ์ความเป็นนวัตกรรม เข้ามาจับ บางเรื่องก็อาจจะได้ครบถ้วนทั้งหมด บางเรื่องก็อาจจะได้บางเกณฑ์ แต่ว่าที่สำคัญอย่างยิ่งก็คือเรามีผล งานทางวิชาการที่ปรากฏเป็นเอกสารหลักฐานเผยแพร่ในที่สาธารณะทั่วไป เป็นการแสดงให้เห็นว่าเราเป็นครูบาอาจารย์ทำหน้าที่ในฐานะเป็นนักวิชาการไม่ขาดตกบกพร่อง

นับจากนี้ไปทางสถาบันวิจัยพุทธศาสนาซึ่งค่อนข้างจะมีความรู้ชัดเจนในเรื่องกระบวนการขั้นตอนในการ สร้างนวัตกรรม และมีขอบเขตการทำงานร่วมมือกับองค์กรภาคีเครือข่ายทั้งหลายในวงกว้าง บางส่วนที่เป็นพุทธ นวัตกรรมเพื่อพัฒนาจิตใจจะมีช่องทางในการนำเสนองานที่มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี ด้านการสร้างแอพพลิ เคชั่นมาเป็นส่วนประกอบในการประยุกต์ผลงานการวิจัยซึ่งถือว่าเป็นพุทธนวัตกรรมเอาไปใช้ประโยชน์ในวงกว้าง มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะเรื่องของการบริหารจัดการ เรื่อง management การบริหารจัดการชีวิตและการบริหารจัดการ สังคมในแนวใหม่ ถ้าบันจากผลงานการวิจัยที่ทางสถาบันวิจัยพุทธศาสนาได้ทำมาตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบันคิดว่าใน

ขั้นนี้คงพอแล้วที่จะนำมาเป็นฐานในการสรุปมาเป็นแนวปฏิบัติ ความจริงเฉพาะงานเก่าที่ทำสำเร็จมาแล้วมีเนื้อหาสาระที่จะนำมาประยุกต์เพื่อใช้ปฏิบัติจริง ดีมากครับถ้าแล้ว แต่ว่าเพื่อให้สอดคล้องสถานการณ์ปัจจุบันมากยิ่งขึ้น ก็เสริมสร้างงานใหม่ๆขึ้นมา ในส่วนที่เป็นการบริหารจัดการตัวเอง การบริหารจัดการสังคม เรื่องการบริการวิชาการ กระบวนการในการทำหน้าที่การงานต่าง ๆ

วันนี้ก็เป็นการมาแสดงผลการศึกษาค้นคว้าในระหว่างประชาคมฯ แล้วก็มีส่วนงานอื่น ๆ เข้ามาร่วมด้วย ซ้ายกัน อนุโมทนาบุญกับทุก ๆ ท่านนะ ทางฝ่ายมหาภูมิ ทางฝ่ายสถาบันการศึกษาต่าง ๆ จะเป็นการร่วมด้วยช่วยกันในการสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันอุดมศึกษาที่มีพันธกิจหลักในเรื่องของการผลิตงานทางด้านสังคมศาสตร์ มุชยศาสตร์เป็นสำคัญนี้ให้เรามีสถานะและบทบาทในสังคมยุคใหม่ในยุค New Normal ที่มีความซัดเจนแล้วก็ เป็นคุณภาพการเป็นคุณค่าอย่างยิ่ง ก็อนุโมทนาบุญกับทุก ๆ ท่าน ท่านผู้อำนวยการ ท่านครูบาอาจารย์ทั้งหลาย ท่าน รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไปหลาย ๆ ท่านก็มาร่วมด้วยช่วยกัน อนุโมทนาบุญกับทุก ๆ ท่าน แสดงความชื่นชม ยินดีในวิริยะอุตสาหะที่สร้างผลงานทางวิชาการร่วมกันมา ในท้ายที่สุดนี้ ขอตั้งจิตอธิษฐาน อำนวยอยุยงชัย ระตะ นะทะยานุกางาน ด้วยอำนาจแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย กุศลจริยาลัมมาปฏิบัติ ที่ได้ร่วมกันบำเพ็ญมาทั้งหมดนี้ จง ประมวลกันมาเป็นตบะ เป็นเดชะ เป็นพลวัตปัจจัย เป็นอุปนิสัยสารเสริมส่งให้ทุกท่านมีความสุขความเจริญ มีความ ก้าวหน้าในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ของงานในรัฐธรรมของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เจริญด้วยอายุ วันนะ สุข พละ ปฏิภาณ ธนสารสมบัติ บรรณาธิการสิ่งหนึ่งประการได้ที่ขอบประกอบด้วยธรรมของสมมโนประทานใน สิ่งนั้นจงทุกประการ เทอญ

๑๘๖๙๗๘๔๒๕๐๒๐๒๐

พระเทพวัชรบันทิต, ศ.ดร.

อธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สารจากผู้อำนวยการ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมีนโยบายส่งเสริมการวิจัยให้กับคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยโดยมอบหมายให้สถาบันวิจัยเป็นผู้ดำเนินการนับตั้งแต่การพัฒนาโครงการวิจัยการติดตามประเมินผลการวิจัยการเผยแพร่องค์ความรู้ในวงรอบของการวิจัยในแต่ละปีประจำปี และการมอบรางวัลผลงานวิจัยและนักวิจัยดีเด่นซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายในการวิจัยในแต่ละปี ประจำปี นับตั้งแต่ปี สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์ สถาบันไทยพัฒน์ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ หรือ สสส. มหาวิทยาลัยมหาภูราษฎร์ สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ(วช.) และสำนักงานคณะกรรมการวิจัยและนวัตกรรม ประจำปี พ.ศ. 2563 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้และกระบวนการวิจัยของนักวิจัยและเพื่อยกระดับนักวิจัยและผลงานวิจัยดีเด่น

ในการดำเนินการการประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 12 นั้นมีคณาจารย์นิสิตนักศึกษาที่ส่งผลงานวิจัย และผลงานวิชาการจำนวนทั้งสิ้น 100 เรื่อง โดยเป็นบทความวิจัยบทความวิชาการจากคณาจารย์และนิสิตในระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยจำนวน 54 บทความ อีก 46 บทความเป็นบทความจากคณาจารย์นิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยจากหน่วยงานภายนอกจำนวนทั้งสิ้น 17 สถาบันซึ่งได้มีการนำเสนอใน 5 ห้องย่อย ทั้งในระบบออนไลน์และการนำเสนอในห้องตามปกติ

การจัดประชุมนี้จะประสบผลสำเร็จและลุล่วงไปไม่ได้ หากขาดความร่วมมือร่วมใจจากบุคลากรในทุกภาคส่วน ดังนั้น สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ขอขอบคุณ ภาคีร่วมสัมมนา อันได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาภูราษฎร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์ สถาบันไทยพัฒน์ และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ(วช.) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ท่านอธิการบดี และท่านรองอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย คณะกรรมการจัดการประชุม คณะกรรมการดำเนินงานฝ่ายต่างๆ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีการมาลงงาน วิทยากร ผู้ดำเนินรายการ หน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และบุคลากรของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ทุกท่านอย่างไร้กังวล การประชุมครั้งนี้หากพบข้อบกพร่องประการใด สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ขอ้อนรับทุกคำติชม เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานประชุมในครั้งต่อไป

พระสุธีร์ตันบันทิต, รศ.ดร.

ผู้อำนวยการ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ชื่อบทความ	ผู้เขียน	หน้า
การศึกษาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา	นายมนัสพล ยังทะเล เบญจมาศ สุวรรณวงศ์	343
การสร้างโมเดลพฤติกรรมเชิงพุทธ : แนวคิด หลักการ และการเสริมสร้าง ความสมดุลของชีวิตและครอบครัว	รศ.ดร.ประยูร สุยะใจ	352
การเสริมสร้างจิตสำนึกด้านธรณีและเครือข่ายการจัดการของชุมชนสร้างสรรค์ในสังคมไทย	พระมหาวิเชียร วชิรอมโน ¹ พระครูสุสกิจสมโสร โกตัน พระพันธ์ ธรรมวิส สุชาติ ใหม่อ่อน รังสรรค์ วัฒนาชัยวนิช วีระศักดิ์ บุญญาดิษฐ์ ภัมรรัตน์ ชุมกุประวีโร ² ปานวัลย์ รัตนบุตรศรี	371
ภาพสะท้อนและข้อเรียกร้องเชิงจริยธรรมทางการเมืองไทย	พระครูบดั้งวัชรพงษ์ วชิรปัญโญ	388
พุทธิกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนาในเขตภาคเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ช่วงสถานการณ์โควิดไวรัส	พระนพพร จันทรฉาย จักรพงษ์ ปานสุวรรณ	408
พุทธเกษตรกับการเยี่ยวยาจิตใจผู้สูงวัยในปัจจุบัน	พระชยานันทนุ ³ , ผศ.ดร. สมคิด นันดี ธิติพร สะสม	419
การบริหารจัดการกลุ่มสังคมสมทัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างยั่งยืน	นายธารยุส ขอเจริญ	430
การมีส่วนร่วมเชิงสร้างสรรค์ : แนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในอนาคต	ธีรทัศน์ ใจกลาง	447
สถานการณ์และข้อเสนอเชิงการปฏิรูปการเมืองการปกครองท้องถิ่นไทย	ณปภช พัชกรโชค	462
พระครูรัตนสุตาภรณ์, ผศ. หลังวิกฤตไวรัสโควิด 2019 (COVID 19)	พระครูรัตนสุตาภรณ์, ผศ. ดร.	483
ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของพนักงาน บริษัทสุขญา ฟื้น จำกัด	ผลอยชฎา ธนาวุฒิ ชลรดา วีระสุข ตันติกร สุวรรณรัตน์ พงศกร คำหมี ศศิปรีya แบะแน ⁴ ชีวนันท์ คุณพิทักษ์	497
การพัฒนาฟูส์มรมรรถภาพผู้ด้วยยาเสพติดแบบไม่ควบคุมตัวโดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อกลับสู่ชุมชนแบบยั่งยืน	วีณา สุวรรณโน	510
การพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ Startup เชิงพุทธเพื่омุ่งสู่ "Smart City Korat"	ดร.เบญจมาศ สุวรรณวงศ์ พระมหาสุพร รากขิตมนโน ⁵ มนัสพล ยังทะเล เบญจญาภา จิตมั่นคงภักดี	519

พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยว เชิงศาสนาในเขตเกาะเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ช่วงสถานการณ์โควิดไวรัส

Tourism Behavior Religious tourist attractions of Thai tourists
in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province During the coronavirus situation

อาจารย์ พรรณพร จันทร์ฉาย¹ จักรพงษ์ ปานสุวรรณ²

ศิลปศาสตร์ สาขาวิชาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี,

Email: punnapaporn.cha@bkkthon.ac.th

บทคัดย่อ

จากสถานการณ์การท่องเที่ยวและสถานการณ์โควิดไวรัสในปัจจุบันทำให้วิถีชาวพุทธมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำกิจกรรมทางศาสนาและการท่องเที่ยวไปจากเดิม ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทย สนใจศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวและศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการท่องเที่ยวเชิงศาสนาของนักท่องเที่ยวไทยในเขตเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ช่วงสถานการณ์โควิดไวรัส โดยวิธีการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยเลือกเก็บกับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวในเขตเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา แบบตามความสะดวก(Convenience Sampling) จำนวน 400 ชุด สถิติที่ใช้คือค่าความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ทดสอบโดยใช้ T-test และ F-test โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนาในเขตเกาะเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า วัตถุประสงค์ที่นักท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว พบว่า เพื่อการไหว้พระ พาหนะที่ใช้คือรถยนต์ส่วนบุคคล บุคคลที่เดินทางไปด้วย คือ ครอบครัว ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวเคยเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา นิยมท่องเที่ยวในวันเสาร์อาทิตย์ ข่าวสารที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยว คือ ข้อมูลทางช่องทางสื่อออนไลน์ ค่าใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยวต่อกันอยู่ที่ 1,000-1,500 บาท

ด้านความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนาในเขตเกาะเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ ด้านกายภาพ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการเข้าถึง และด้านกระบวนการให้บริการ อยู่ในระดับมากทุกด้าน

ด้านปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวเชิงศาสนาของนักท่องเที่ยวไทยในเขตเกาะเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ช่วงสถานการณ์โควิดไวรัส ได้แก่ ด้านมาตรการควบคุมโรค ด้านการจัดการด้านสถานที่

ด้านผลกระทบต่อระยะเวลาการท่องเที่ยว ด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว พบร่วมนักท่องเที่ยวมีความเห็นคิดเห็นด้วยมากในทุกด้าน

คำสำคัญ : นักท่องเที่ยวชาวไทย, พฤติกรรมนักท่องเที่ยว, การท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ, การท่องเที่ยวเชิงศาสนา, พระนครศรีอยุธยา

ABSTRACT

Given the current tourism situation and the coronavirus situation, the Buddhist way of living has changed the forms of religious and tourism activities. The researcher was interested in studying the behavior of Thai tourists. Interested in studying the satisfaction of tourists and studying problems and obstacles of religious tourism among Thai tourists in the city island of Phra Nakhon Si Ayutthaya Province. During the coronavirus situation. This research method is a survey research by choosing to collect with Thai tourists traveling in the city island area, Ayutthaya Province. Convenience Sampling 400 sets. The statistics used were frequency, percentage, standard deviation. And testing analysis by using T-test and F-test using a package program.

The results of the research revealed that the behavior of Thai tourists towards religious tourism in the city island area. Phra Nakhon Si Ayutthaya Province found that the objective that tourists decided to come, and visit make a merit, The vehicle used is a private car. Most of the people traveling with are families, tourists have traveled to Phra Nakhon Si Ayutthaya Province. Popular travel on Saturday and Sunday the news that influences travel decisions is information through online media channels. The cost of a trip per person is 1,000-1,500 baht.

The satisfaction of tourists towards religious tourism in the city island area. Phra Nakhon Si Ayutthaya province includes physical aspects, facilities Accessibility And service processes In all aspects.

Problems and obstacles in religious tourism among Thai tourists in the city island area Ayutthaya Province During the coronavirus situation, including disease control measures Location management The impact on the duration of the tour The cost of tourism Found that tourists have opinions and opinions in all aspects.

Keywords: Thai tourists, tourist behavior, tourism in special interests, religious tourism, Ayutthaya

บทนำ

ศาสนา กับ การ ท่อง เที่ยว ถือ ได้ว่า เป็น เรื่อง ที่ ควบคู่ กัน อย่าง มาก ใน ปัจจุบัน อุตสาหกรรม ท่อง เที่ยว ถือ เป็น อุตสาหกรรม หลัก ของ ประเทศไทย มา ตั้งแต่ ใน อัตติ จนถึง ปัจจุบัน ประเทศไทย ถือ เป็น เมือง พุทธ มี พลเมือง นับถือ ศาสนา พุทธ มา เป็น อันดับ หนึ่ง ของ ประเทศไทย ประมาณ ร้อยละ 93.5 รองลงมา คือ ศาสนา อิสลาม ประมาณ ร้อยละ 5.4 ของ จำนวน ประชากร (สำนักงาน สศติ แห่งชาติ, 2561) พระพุทธศาสนา เข้ามา ใน ประเทศไทย เมื่อ ประมาณ พุทธศักราช 236 ด้วย การ ส่ง พระ สมณ ทูต ไป เผยแพร่ พระพุทธศาสนา ใน ประเทศไทย ต่าง ๆ 9 สาย โดย การ อุปถัมภ์ ของ พระเจ้า อโศก มหา ราช กษัตริย์ อินเดีย ซึ่ง ใน ขณะนั้น ประเทศไทย รวมอยู่ ใน ดินแดน ที่ เรียกว่า สุวรรณภูมิ ซึ่ง มี ขอบเขต กว้าง ขวาง ขวาง มี ประเทศไทย รวม กัน อยู่ ใน ดินแดน ส่วน นี้ ไม่น้อย กว่า 7 ประเทศ ได้แก่ ไทย พม่า ศรีลังกา ภูวน กัมพูชา ลาว มาเลเซีย พระพุทธศาสนา เข้ามา สู่ ดินแดน สุวรรณภูมิ ใน ยุค นี้ นำ โดย สาย สมณ ทุต พระ โสณะ และ พระ อุตตมะ พระ เศรษฐา วอน เดีย เดินทาง มา เผยแพร่ พระพุทธศาสนา ใน แทนนี้ จน เจริญ รุ่งเรือง มา ตาม ลำดับ เป็น ที่ ทราบ กัน อย่าง ดี แล้ว ว่า การ ท่อง เที่ยว ใน อัตตันนี้ เริ่ม จากการ ไป เดินทาง เพื่อ ไป บน การ ค้า ขาย การ ไป แสวง บุญ หรือ การ เดินทาง เพื่อ ไป รักษา โรค ใน ต่าง ประเทศ ผู้ ที่ นับถือ ศาสนา คริสต์ ก็ ได้ รับ การ ปฏิบัติ ฟัง และ มี ความ เชื่อ อย่าง แรง กล้า เพื่อ ที่ จะ เดินทาง ไป ยัง ดินแดน ศักดิ์ สิทธิ์ (Holy Land) ที่ กรุง เยรูซาเลם (Jerusalem) ใน ประเทศไทย อิสราเอล (Israel) ใน ปัจจุบัน และ เมือง ต่าง ๆ ที่ เกี่ยว ข้อง กับ พระ เยซู เช่น เมือง เบรตี้ เยม นาชา เรท ทะเล สาบ กากิลี แม่น้ำ จอร์ 丹 ซึ่ง เป็น สถาน ที่ ที่ พระ เยซู ทรง รับ การ บAPTISMA (baptized) จาก นักบุญ จอห์น พร้อม กัน นั้น การ ค้น พบร สถาน ที่ ประ สูติ สถาน ที่ ที่ ถูก ตรึง ไม้ กาง เชน และ สถาน ที่ ที่ เป็น สุสาน ตาม คำ กิริ ใบ เป็ล ฉบับ พันธสัญญา ใหม่ ของ กษัตริย์ คอน สแตนติน และ พระ นาง เอเลนนา พระ ราชา มารดา เป็น แรง กระตุ้น สำคัญ ที่ ก่อ ให้ เกิด กระแส การ จาริก แสวง บุญ อีกด้วย (บ้าน จอม ยุทธ, 2543) สำหรับ ประเทศไทย สมัย สมเด็จ พระ จุล จอม แก้ว ล้า เจ้า อยู่ หัว กี ได้มี การ เสด็จ ประ ภา สตัน เพื่อ ไป สัก การ ระ รอย พระ พุทธ บatha ใน หลาย ๆ แห่ง เช่น รอย พระ พุทธ บatha จังหวัด สระบุรี รอย พระ พุทธ บatha เกาะ สี ชัง จึง ทำ ให้ คน ไทย นอก จา ก จจะ เดินทาง ไป ยัง รอย พระ พุทธ บatha เพื่อ การ สัก การ บูชา แล้ว ยัง ถือ โอกาส ท่อง เที่ยว เยี่ยม ชม ใน พื้น ที่ ใกล้ เดียง อีกด้วย ดัง นั้น จึง เห็น ได้ว่า สถาน ที่ ท่อง เที่ยว เชิง ศาสนา มี ความ เกี่ยว ข้อง กับ คน ไทย มาก อย่าง ช้านาน

จังหวัด พระนครศรีอยุธยา เป็น จังหวัด ที่ มี วัด และ โบราณ สถาน เป็น จำนวนมาก ทั้ง นี้ จังหวัด พระนครศรีอยุธยา ได้ ส่ง เสริม การ ท่อง เที่ยว ให้ พระ 9 วัด มา ตั้งแต่ ประมาณ พุทธศักราช 2549 จนถึง ปัจจุบัน ซึ่ง สถาน ที่ ท่อง เที่ยว เชิง ศาสนา หรือ การ ท่อง เที่ยว เชิง ศาสนา นั้น หมาย ถึง การ เพิ่ม ทาง เลือก ให้ กับ นัก ท่อง เที่ยว หรือ ผู้ ที่ สนใจ ที่ ต้อง การ การ เสริม สร้าง ความ เจริญ ทาง จิต ใจ และ ความ เป็น มงคล ให้ กับ ชีวิต เพื่อ สนับสนุน ให้ เกิด การ บริหาร จัด การ แหล่ง ท่อง เที่ยว เชิง ศาสนา ให้ สอด ประสาน กับ วัฒนธรรม อัน ดี งาม และ สถาปัตยกรรม ของ ประเทศไทย ที่ มี อยู่ อย่าง ยั่งยืน อีก ทั้ง เพื่อ กระตุ้น การ ท่อง เที่ยว ใน รูป แบบ การ ท่อง เที่ยว ใน แหล่ง วัฒนธรรม (Cultural based tourism) รวม ถึง การ ท่อง เที่ยว เชิง ความ สนใจ พิเศษ อีกด้วย (กรม การ ท่อง เที่ยว, 2559) ซึ่ง รูป แบบ การ ท่อง เที่ยว ใน ความ สนใจ พิเศษ (special interest tourism) หมาย ถึง การ ท่อง เที่ยว ที่ ผสม ผสาน การ ท่อง เที่ยว กับ ความ ต้อง การ อื่น เพิ่ม เติม ซึ่ง ประกอบ ด้วย การ ท่อง เที่ยว เชิง สุขภาพ (health tourism), การ ท่อง เที่ยว เชิง ทัศนศึกษา และ ศาสนา (edu-meditation tourism), การ ท่อง เที่ยว เพื่อ ศึกษา กลุ่ม ชาติ พันธุ์ หรือ วัฒนธรรม กลุ่มน้อย (ethnic tourism), การ ท่อง เที่ยว เชิง กีฬา (sports tourism), การ ท่อง เที่ยว แบบ ผจญภัย

(adventure travel), การท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์และฟาร์มสเตย์ (home stay & farm stay tourism) และการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว (long stay tourism) คนไทยโดยส่วนใหญ่ออกจากไปไว้พระ ทำบุญปล่อยกงปล่อยปลาเพื่อความเป็นสิริมงคลแล้ว ก็ยังไปขอพรสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งวัดที่นักท่องเที่ยวหรือผู้ที่สนใจจะเดินทางเข้าไปทำบุญ เช่นหลวงพ่อโต วัดพนัญเชิง หรือ ปู่ กง ซึ่งเป็นซือที่คนจีนหรือนักท่องเที่ยวชาวจีนรักและนิยมเดินทางมาขอพรเพื่อความเจริญก้าวหน้าและความเป็นสิริมงคล ยังมีวัดใหญ่ชัยมงคล วัดหลวงพ่อมงคลพิตร วัดหน้าพระเมรุฯ ฯลฯ แต่ตั้งแต่สถานการณ์โควิด-19 หรือไวรัสโคโรนาที่ผ่านมาในปี 2563 -2564 ส่งผลให้สถานการณ์ของการท่องเที่ยวในประเทศไทยเปลี่ยนแปลงไปจากบทความ “รายงานภาวะเศรษฐกิจการท่องเที่ยว” ในหัวข้อเรื่อง Covid -19 กับผลกระทบต่อการท่องเที่ยวไทย ได้กล่าวว่า องค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ (UNWTO) ระบุถึงสถานการณ์การท่องเที่ยวโลกว่าจากผลกระทบของโควิด-19 ที่ต่อเนื่องมาตั้งแต่ปลายปี 2562 ส่งผลให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวโลกเตบโตลดลงในไตรมาสแรกของปี 2563 ด้วยจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศลดลงร้อยละ 22.7 จากช่วงเวลาเดียวกันของปี ซึ่งผลพวงมาจากการที่ทุกประเทศที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวต่างใช้มาตรการจำกัดการเดินทางระหว่างกันเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโควิด-19 เช่นเดียวกับสถานการณ์การท่องเที่ยวของประเทศไทย จากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาประเทศไทยในช่วงไตรมาสแรกของปี 2563 ลดลงจากช่วงเวลาเดียวกันของปี 2562 ร้อยละ 38.01 โดยนักท่องเที่ยวจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มากที่สุด 3.73 ล้านคน ด้านสถานการณ์ในประเทศไทย จำนวนผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยที่เดินทางภายในประเทศในไตรมาส 1 ของปี 2563 ลดลงร้อยละ 31.53 (สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2563) ซึ่งเมื่อเริ่มมีการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา ภัยหลังทำให้เกิดพฤติกรรมใหม่ วิถีปฏิบัติใหม่ หรือวิถี New Normal เช่นเดียวกับนักท่องเที่ยวเชิงศาสนาในวิถีของชาวพุทธก็ต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปตามวิธีการทำบุญของชาวพุทธเปลี่ยนแปลงไป ทั้งในเรื่องข้อกำหนดการอุบัติธรรมตามปกติโดยสำนักพระพุทธศาสนา หรือแม้แต่การบริหารจัดการพื้นที่ของวัดต่าง ๆ เพื่อการไปทำบุญและสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ต้องมีการจัดระเบียบการเข้าวัด ให้เป็นไปตามมาตรการณ์ของกรมควบคุมโรค เพื่อความปลอดภัยของทุกคน ดูแลสุขภาพของนักท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว ธุรกิจที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ หรือแม้แต่การใช้ชีวิตในสถานศึกษา และการใช้ชีวิตโดยปกติทั่วไปต้องหันมาให้ความสำคัญกับโครรบดานี้ที่จะส่งผลกระทบและอาจจะอยู่กับเราไปในระยะยาว

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษา พฤติกรรมการท่องเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนาของนักท่องเที่ยวไทย ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ช่วงสถานการณ์โควิดไวรัส เพื่อให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรคและความต้องการของนักท่องเที่ยวที่ต้องการท่องเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนา เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นแนวทางให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวไทย
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนาในเขตภาคเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนาในเขตภาคเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
4. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการท่องเที่ยวเชิงศาสนาของนักท่องเที่ยวไทยในเขตภาคเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ช่วงสถานการณ์โควิด-19 ไวรัส

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาในพื้นที่ภาคเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาในพื้นที่ภาคเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ประชากรในการศึกษา คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 1,548,608 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2561)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นการชั่วคราว เพื่อพักผ่อนหรือเพื่ออื่นใดที่มิใช่เป็นการหารายได้ จำนวน 1,548,608 คน ได้มาระยะเวลา 400 ชุด โดยอาศัยตารางคำนวนของ Taro Yamane

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาสาระของการศึกษานี้ได้แก่

พฤติกรรมนักท่องเที่ยว หมายถึง นักท่องเที่ยวเป็นผู้บริโภคที่ต้องการสินค้าและบริการแตกต่างจากการบริโภคสินค้าจำเป็นและสินค้าอุตสาหกรรมทั่วไป ผู้ประกอบธุรกิจจำเป็นต้องค้นหา หรือวิจัย พฤติกรรมการบริโภคของนักท่องเที่ยวว่ามีพฤติกรรมการซื้อก่อนและหลังการใช้บริการอย่างไร เพื่อช่วยสามารถจัดกลยุทธ์และกิจกรรมทางการตลาดให้ตอบสนองความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม คำถา 7 คำถานที่นิยมใช้ค้นหาพฤติกรรมการบริโภค ประกอบด้วย (6 Ws และ 1 H) (ฉลองศรี พิมลสมพงศ์ 2550 อ้างอิงใน ฤกษ์วรรณ มาศกุล ,2556 หน้า 41)

การท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ หมายถึง รูปแบบการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ (special interest tourism) หมายถึงการท่องเที่ยวที่ผสมผสานการท่องเที่ยวกับความต้องการอื่นเพิ่มเติมซึ่งประกอบด้วยการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (health tourism), การท่องเที่ยวเชิงทัศนศึกษาและศาสนา (edu-meditation tourism), การท่องเที่ยวเพื่อศึกษาเกี่ยวกับชาติพันธุ์หรือวัฒนธรรมกลุ่มน้อย (ethnic tourism), การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (sports tourism), การท่องเที่ยวแบบผจญภัย (adventure travel), การท่องเที่ยวแบบ

โฮมสเตย์และฟาร์มสเตย์ (home stay & farm stay tourism) และการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว (long stay tourism)

การท่องเที่ยวเชิงศิลปะ การเพิ่มทางเลือกให้กับนักท่องเที่ยวหรือผู้ที่สนใจที่ต้องการการเสริมสร้างความเจริญทางจิตใจและความเป็นมงคลให้กับชีวิตเพื่อสนับสนุนให้เกิดการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงศิลปะให้สอดประสานกับวัฒนธรรมอันดึงดีงามและสถาปัตยกรรมของประเทศไทยที่มีอยู่อย่างยั่งยืน อีกทั้งเพื่อการตุนการห่องเที่ยวในรูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรม (Cultural based tourism) รวมถึงการท่องเที่ยวเชิงความสนิใจเช่นเดียวกับ (กรมการท่องเที่ยว, 2559)

ความพึงพอใจ ความหมายของคำว่า ความพึงพอใจมีดังนี้ คำว่า “พึง” เป็นคำกริยาอื่นหมายความว่า ยอมตาม เช่น พึงใจ และคำว่า “พอใจ” หมายถึง สมชอบ ชอบใจ (ราชบัณฑิตสถาน, 2546)

ไวรัสโคโรนา หมายถึง ไวรัสในวงศ์ใหญ่ที่เป็นสาเหตุของโรคทั้งในสัตว์และคน สำหรับในคนนั้นไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ที่ 7 ทำให้เกิดโรคระบบทางเดินหายใจตั้งแต่โรคหวัดธรรมดาจนถึงโรคที่มีอาการรุนแรง เช่น โรคทางเดินหายใจตะวันออกกลาง (MERS) และโรคระบบทางเดินหายใจเฉียบพลันร้ายแรง (SARS) ไวรัสโคโรนาที่คันพบล่าสุดทำให้เกิดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด 19 (WHO, 2020)

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษารั้งนี้ศึกษาในช่วงเวลาระหว่างเดือน สิงหาคม พ.ศ. 2563 ถึง เดือน ธันวาคม พ.ศ 2563

ระเบียบวิธีวิจัย

1. แหล่งข้อมูล [1]

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวที่วัดในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เช่น วัดพนัญเชิง, วัดไหงซัยมงคล, วิหารหลวงพ่อมงคลบพิตร, วัดท่าการอง, วัดกลางคลองสรระบัว, วัดหน้าพระเมรุ ฯลฯ

2. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามปลายปิด (Closed Questionnaire) ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวโดยอาศัยตารางคำนวนของ Taro Yamane (Taro Yamane, 1970) จะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความผิดพลาดไม่เกิน 5% เท่ากับ 400 คน โดยเป็นการแจกแบบสอบถามโดยไม่เฉพาะเจาะจง ขอบเขตแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของแบบสอบถามได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ลักษณะเลือกตอบ จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวเชิงศิลปะในเขตภาคเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้เลือกตามจำนวน 7 ข้อ

¹ หมายเหตุ

- นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวที่ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 1,548,608 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2561)

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวเชิงศิลปะในเขตเกาะเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้เลือกตอบทั้งหมด 4 ด้าน

ผู้วิจัยได้ออกแบบสอบถาม โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ ดังนี้ ระดับ 5 หมายถึง มากที่สุด , 4 หมายถึง มาก , 3 หมายถึง ปานกลาง, 2 หมายถึง น้อยและ 1 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการท่องเที่ยวเชิงศิลปะของนักท่องเที่ยวไทย ในเขตเกาะเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ช่วงสถานการณ์โควิดไวรัส จำนวน 2 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการดังนี้

1. การศึกษาจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ การศึกษาจากเอกสารได้แก่ บทความทางวิชาการ รายงาน แนวความคิด ทฤษฎี วิทยานิพนธ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพร้อมทั้งปรับปรุง และดัดแปลง เพื่อสร้างกรอบแนวคิดการศึกษา

2. กำหนดขอบเขตในส่วนของเนื้อหาในคำถามที่เลือกใช้ เพื่อครอบคลุมตัวแปรต่างๆ ที่ได้นำมาใช้ในการศึกษา

3. สร้างแบบแบบสอบถามและให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำไปดำเนินการวิเคราะห์ต่อไป

4. วิธีการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเขตเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ดำเนินการ ดังนี้ นำข้อมูลที่ได้มาทำการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 244 คน (ร้อยละ 61.00) เพศชายจำนวน 156 คน (ร้อยละ 39.00) มีอายุระหว่าง 20 - 40 ปี จำนวน 272 คน (ร้อยละ 68.00) การศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 172 คน (ร้อยละ 43.00) มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 324 คน (ร้อยละ 81.00) และมีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 10,001-20,000 บาท จำนวน 308 คน (ร้อยละ 77.00) ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 380 คน (ร้อยละ 95.00)

ด้านพฤติกรรม ของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวเชิงศิลปะในเขตเกาะเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า วัตถุประสงค์ที่นักท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว พบว่า เพื่อการไหว้พระ จำนวน 248 คน (ร้อยละ 62.00) พาหนะที่ใช้คือรถบันไดบุคคล จำนวน 312 คน (ร้อยละ 78.20) บุคคลที่เดินทางไปด้วย คือ ครอบครัว จำนวน 180 คน (ร้อยละ 45.00) ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวเคย

เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 228 คน (ร้อยละ 57.00) นิยมท่องเที่ยวในวันเสาร์ อาทิตย์จำนวน 268 คน (ร้อยละ 67.00) ข่าวสารที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยว คือ ข้อมูลทางช่องทางสื่อออนไลน์ จำนวน 188 คน (ร้อยละ 47.00) ค่าใช้จ่ายในการมาเที่ยวต่อกันอยู่ที่ 1,000-1,500 บาท จำนวน 240 คน (ร้อยละ 60.00)

ด้านความพึงพอใจ ของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนาในเขตภาคเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ ด้านกายภาพ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการเข้าถึง และด้านกระบวนการให้บริการ อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดย ด้านกายภาพ มาเป็นอันดับ 1 อยู่ที่ 3.84 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ที่ 3.79 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านกระบวนการให้บริการ อยู่ที่ 3.77 อยู่ในระดับมาก และด้านการเข้าถึง อยู่ที่ 3.53 อยู่ในระดับมาก

ด้านปัญหาและอุปสรรค ในการท่องเที่ยวเชิงศาสนาของนักท่องเที่ยวไทยในเขตภาคเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ช่วงสถานการณ์โควิดไวรัส พบร้า ด้านมาตรการควบคุมโรค พบว่า นักท่องเที่ยวเห็นด้วย กับมาตรการควบคุมโรค อยู่ที่ 398 คน ด้านความสะดวกและการจัดการด้านสถานที่ นักท่องเที่ยวเห็นว่าการเข้าถึงยากต้องรอเป็นเวลานาน จำนวน 387 คน ด้านผลกระทบต่อระยะเวลาการท่องเที่ยว พบร้า นักท่องเที่ยวมีเวลาจำกัดฝนในการไหว้พระ และ ระยะเวลาท่องเที่ยวสั้นลง หรือต้องเปลี่ยนถูกฤดูกาลท่องเที่ยว จำนวน 384 คน ด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว พบร้า รายได้ที่น้อยลงส่งผลต่อการทำบุญ ทำทาน บริจาค ให้แก่วัด จำนวน 364 คน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัดคุณประสิทธิ์ พบร้า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 20 - 40 ปี การศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน และมีรายได้ต่อเดือน ระหว่าง 10,001-20,000 บาท ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ

ด้านพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนาในเขตภาคเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบร้า วัดคุณประสิทธิ์ที่นักท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว พบร้า เพื่อการไหว้พระ โดยพาหนะที่ใช้คือรถynต์ส่วนบุคคล ซึ่งบุคคลที่เดินทางไปด้วย คือ ครอบครัว ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา นิยมท่องเที่ยวในวันเสาร์อาทิตย์จำนวน ซึ่ง ข่าวสารที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยว คือ ข้อมูลทางช่องทางสื่อออนไลน์ ค่าใช้จ่ายในการมาเที่ยวต่อกันอยู่ที่ 1,000-1,500 บาท ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจังหวัดพระนครศรีอยุธยาอยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานครมากสามารถเดินได้อย่างสะดวกและเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกจากองค์กรยูเนสโก นอกจากนี้ยังมีสถานที่ทางศาสนาวัด ที่นักท่องเที่ยวชาวไทยนิยมเข้าไปสักการะบูชาขอพรจากสิ่งศักดิ์สิทธิ และบูชาเครื่องรางของคุณ และสถานที่ท่องเที่ยวอื่นๆ เช่น พิพิธภัณฑ์ ตลาดน้ำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงรัตน์ โภยกิจเจริญ ซึ่งทำการศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการท่องเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนาของนักท่องเที่ยวไทยในจังหวัดภูเก็ต (2562) ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 26 – 35 ปี มีสถานภาพโสด จบการศึกษาระดับปริญญาตรี นับถือศาสนาพุทธ มีรายได้ต่อเดือน 15,001

- 25,000 บาท ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน มีภารกิจดำเนินอยู่ที่ภาคใต้ ใช้เวลาในการท่องเที่ยวแค่วันเดียว ด้านพฤติกรรมในการตัดสินใจท่องเที่ยว พบว่า มีวัตถุประสงค์ ในการมาท่องเที่ยว เพื่อกราบไหว้พระ/ขอพรสิ่งศักดิ์สิทธิ์พากวนที่ใช้ในการเดินทางมายังสถานที่ท่องเที่ยว คือรถยนต์ส่วนตัว นักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวจากเพื่อน และเคยปฏิบัติกิจกรรมมัสการพระมาก่อน ส่วนใหญ่ตัดสินใจที่จะเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงศาสนาด้วยตนเอง และได้กราบไหว้พระ / ขอพรสิ่ง ศักดิ์สิทธิ์ขณะที่มาท่องเที่ยว ส่วนใหญ่มีผู้ร่วมเดินทางด้วย 3 คน นิยมท่องเที่ยวในวันเสาร์ – อาทิตย์

โดยด้านความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนาในเขตเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ ตามลำดับ ดังนี้

1. ด้านกายภาพ ที่ตั้งของสถานที่ใกล้กับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ มาเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ ความปลอดภัยในพื้นที่ รองลงมาคือ มีห้องน้ำสะอาด รองลงมาคือ มีร้านจำหน่ายของฝากประจำถิ่นอยู่ในพื้นที่

2. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า มีสถานที่จอดรถเพียงพอ รองลงมาคือ มีป้ายประชาสัมพันธ์ สถานที่ท่องเที่ยว และบริเวณต่าง ๆ ภายในพื้นที่

3. ด้านกระบวนการให้บริการ พบว่า เจ้าหน้าที่ของวัด ให้บริการอย่างมีมิตรไมตรี รองลงมาคือ มีความซื่อสัตย์ รองลงมาคือ มีความสามารถแนะนำข้อมูลต่างๆ ได้เป็นอย่างดี .

4. ด้านการเข้าถึง พบว่า สามารถเข้าถึงสถานที่ได้โดยสะดวก เช่น รถยนต์ส่วนตัว มาเป็นอันดับหนึ่ง สามารถค้นหาตำแหน่งสถานที่ท่องเที่ยวในโปรแกรมแผนที่ เช่น Google รองลงมาคือ ด้านระยะเวลาในการเดินทาง

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญญลักษณ์ ศิริวรรณางกูร ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบพาร์มสเตียร์จังหวัดสระบุรี (2555) พบว่า 1. ด้านกายภาพ นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมาก โดยด้านบรรยากาศมาเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ ด้านความปลอดภัย 2. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมาก โดยมีสถานที่จอดรถเพียงพอมาเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ การบริการร้านอาหาร 3. ด้านกระบวนการให้บริการ นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมาก โดยพนักงานมีอัธยาศัยไมตรีและเป็นกันเองมาเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ พนักงานมีการตอบสนองรวดเร็วตรงต่อเวลา ในด้านการเข้าถึง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปริณा ลาປะ ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดนครราชสีมาของนักท่องเที่ยวชาวไทย (2558) พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนมากเดินทางโดยรถยนต์ส่วนบุคคล และในปัจจุบัน นักท่องเที่ยวสามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวจากอินเตอร์เน็ตเป็นหลัก

ด้านปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่าการเข้าถึงสถานที่เพื่อสักการะสิ่งศักดิ์ต้องใช้เวลาอ่อนนานเนื่องจากมีการจำกัดและจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวเข้าไปทำพิธี อีกทั้งฤดูกาลด้านการท่องเที่ยวมีการเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่สามารถดำเนินกิจกรรมได้ เช่น การทำบุญในวันสำคัญ เช่นวันเข้าพรรษา ออกพรรษา หรือวันมหาบูชาเนื่องจากสถานการณ์โควิดไวรัส ทำให้รัฐบาลต้องออกมาตรการควบคุมอยู่ตลอดเวลาอีกทั้งในการดำเนินการของทางวัดในบางครั้งก็ขอความร่วมมือประชาชนหรือนักท่องเที่ยวให้เข้าร่วมกิจกรรมแบบออนไลน์ ทำให้นักท่องเที่ยวหรือประชาชนส่วนใหญ่ที่รับถือศาสนาพุทธไม่ได้เข้าร่วมพิธี ให้ไหว้พระ ตักบาตร หรือทำบุญ อย่างเต็มที่ แต่นักท่องเที่ยวก็มีความพร้อมที่จะเข้าร่วม

มาตรการป้องกันโรคติดต่อไวรัสโคโรนาทั่วโลกไปทำบุญที่วัด หรือสถานศึกษา อีกทั้งผลกระทบด้านรายได้ยังส่งผลกระทบต่อการตัดสินทำบุญ ทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนพัฒน์ ช่วยครุฑ์, อมราทัย ภูษานน และอรอนงค์ เดชะมน ทำงานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการห้องเที่ยวของเยาวชนไทยหลังยุคโควิด 19 (2563) ด้านปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการห้องเที่ยวของเยาวชนไทยส่วนใหญ่ให้ความสำคัญไปที่ปัจจัยด้านค่าใช้จ่าย โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายสำหรับห้องพัก

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการวิจัยตามวัตถุประสงค์พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงใจต่อการห้องเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยว เชิงศาสนาในเขตเทศเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งในเรื่องของการเข้าถึง สถานที่โดยสะดวก การสืบค้นข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวสามารถทำได้โดยง่าย ความสนใจของเจ้าหน้าที่ประจำวัด การรักษาความปลอดภัยภายในวัด ด้านการบริหารจัดการพื้นที่วัดในช่วงสถานการณ์ไวรัสโคโรนา นักท่องเที่ยว มีความพึงพอใจต่อมาตรการการรักษาความสะอาดและปลอดภัยแม้จะต้องรอคิวในการเข้าไปในศาสนสถาน นาน

ดังนั้นผู้มีส่วนร่วมหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์กรบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เทศบาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา หน่วยงานด้านสาธารณสุขของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ควรใส่ใจดูแลและให้ความเข้มงวดอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอต่อมาตรการป้องกันความปลอดภัยจากโควิดไวรัส อีกทั้ง ในการดูแลสภาพแวดล้อมของศาสนสถาน วัด และหน่วยงานต่างๆ ควรช่วยกันดูแลรักษาความสะอาด หรือ ช่วยดูแลรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติของสถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนา ให้แล้วรุ่มเรื่น สวยงาม อยู่เสมอ ซึ่งจะส่งผลให้นักท่องเที่ยวรู้สึกอุ่นใจและปลอดภัย และอยากรมาท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- บริษna ลาປape. พฤติกรรมการห้องเที่ยวจังหวัดนครราชสีมาของนักท่องเที่ยวชาวไทย. วารสารวิชาการ
บริหารธุรกิจ สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย (สสอท.) ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 (มกราคม –
มิถุนายน 2558) : 30
- ดวงรัตน์ โภยกิจเจริญ. พฤติกรรมการห้องเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนาของนักท่องเที่ยวไทยในจังหวัด
ภูเก็ต. วารสารปัญญา ปีที่ 26 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2562) : 76
- นางสาวอัญญาลักษณ์ ศิริวรรณางกูร. “แนวทางการส่งเสริมการห้องเที่ยวแบบฟาร์มสเตียร์จังหวัดสระบุรี”.
- วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, 2555
- กระทรวงการห้องเที่ยวและกีฬา. รายงานภาวะเศรษฐกิจการห้องเที่ยว Tourism Economic . ปีที่ 1 ฉบับที่ 4
(กรกฎาคม – กันยายน 2563) : 3-5

ธรรมะไทย.(2563). พระพุทธศาสนาในประเทศไทย [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :

<http://www.dhammadthai.org/thailand/thailand.php> [20 สิงหาคม 2563]

บ้านจอมยุทธ.(2543).การเดินทางท่องเที่ยว.[ออนไลน์].แหล่งที่มา :

https://www.baanjomyut.com/library_2/travel/04.html [18 กันยายน 2563]

สำนักงานสถิติ.สำนักงานสถิติฯ เผยผลสำรวจ สถานะทางสังคม วัฒนธรรม และสุขภาพจิต ปี 2561 [ออนไลน์].แหล่งที่มา : <http://www.nso.go.th/sites/2014/Pages/News/2561/N21-09-61-1.aspx> [20สิงหาคม 2563]

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. สถิตินักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. [ออนไลน์].แหล่งที่มา :

http://ayuttaya.old.nso.go.th/nso/project/search_option/search_result.jsp [20สิงหาคม 2563]

ที่ วา ๘๐๐๗/๑๐๖

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๓ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐ ๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
www.mcu.ac.th

๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ตอบรับการนำเสนอผลงานทางวิชาการ
เรียน/เจริญพร คุณพรรณปพร จันทร์ฉาย

ตามที่ท่านได้ส่งบทความ เรื่อง “พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนาในเขตเกาะเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ช่วงสถานการณ์โควิดไวรัส” เพื่อนำเสนอในการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑๒ “สังคมไทยหลัง NEW NORMAL : การเรียนรู้ การวิจัย และการสร้างสรรค์” ซึ่งกำหนดจัดขึ้นใน วันเสาร์ที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๔ ณ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พระนครศรีอยุธยา ความละเอียดทราบแล้วนั้น

สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ขอแจ้งให้ท่านทราบว่า บทความของท่านผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิและให้นำเสนอในภาคบรรยาย โดยนำเสนอในวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทั้งนี้ รูปแบบการเตรียมนำเสนอท่านสามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ www.mcucon.com/2021

จึงเรียน/เจริญพร มาเพื่อทราบ

(พระสุธีรัตนบัณฑิต, รศ.ดร.)

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์

กองบรรณาธิการ การประชุมสัมมนาวิจัย ระดับชาติ ครั้งที่ ๑๒

สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ | อีเมล bri@mcu.ac.th | โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๗๗

พระมหาเกรียงศักดิ์ อินทปณิเษ, ดร. | โทรศัพท์ ๐ ๘๖๑๐ ๕๐๒๒ ๙